Herning Kommune

Herning Kommune
Natur og Grønne områder
Torvet 5
7400 Herning

Att: Andreas Søndergaard Morsing

Miljø og Klima
Rådhuset, Torvet 5
7400 Herning
Tlf: 9628 2828

ngodb@herning.dk
www.herning.dk

Sagsnummer:
06.02.10-P20-10-26

Kontaktperson:
Dagmar Bjerre

Dato: 30-10-2026

Udkast - Tilladelse samt dispensation til vandløbsrestaurering i Vegen Å

Herning Kommune, Miljø og Klima, meddeler hermed tilladelse efter Vandløbsloven, samt VVM-afgørelse i forbindelse med vandløbsrestaurering i Vegen Å.

Projektområdet omfatter dele af følgende matrikler:

2n Svenstrup Gde., Vinding	1a Svenstrup Gde., Vinding
2a Svenstrup Gde., Vinding	13 Munkbro, Tvis
2k Svenstrup Gde., Vinding	12a Munkbro, Tvis
16 Munkbro, Tvis	1e Svenstrup Gde., Vinding
2b Svenstrup Gde., Vinding	3a Tusholt, Vinding
14 Munkbro, Tvis	10c Munkbro, Tvis

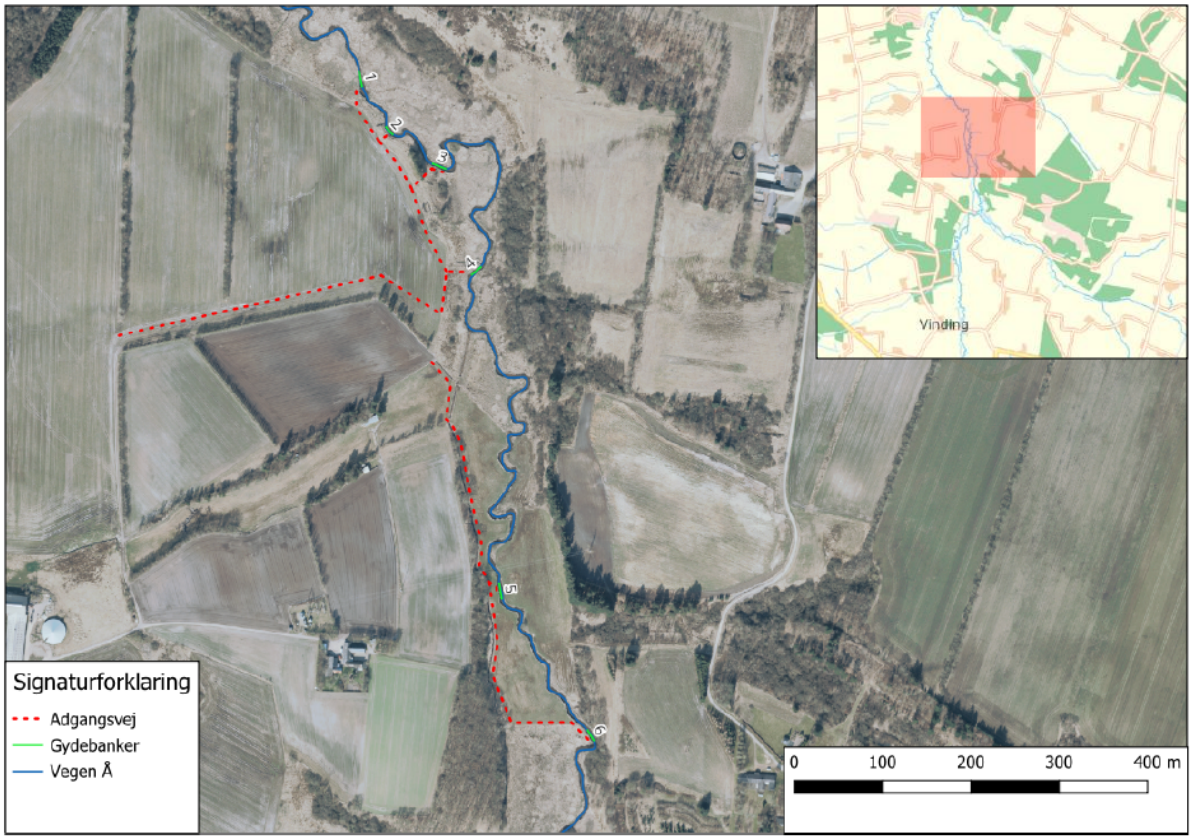

Oversigtskort 1. Projektområde gydebanke 1-6.

Herning Kommune behandler og gemmer alle dokumenter i alle sager elektronisk. Hvis du vil se de oplysninger, vi har registreret om dig, så kontakt sagsbehandleren af denne sag, som vil hjælpe dig videre. Du kan også læse mere om dine rettigheder på www.datatilsynet.dk

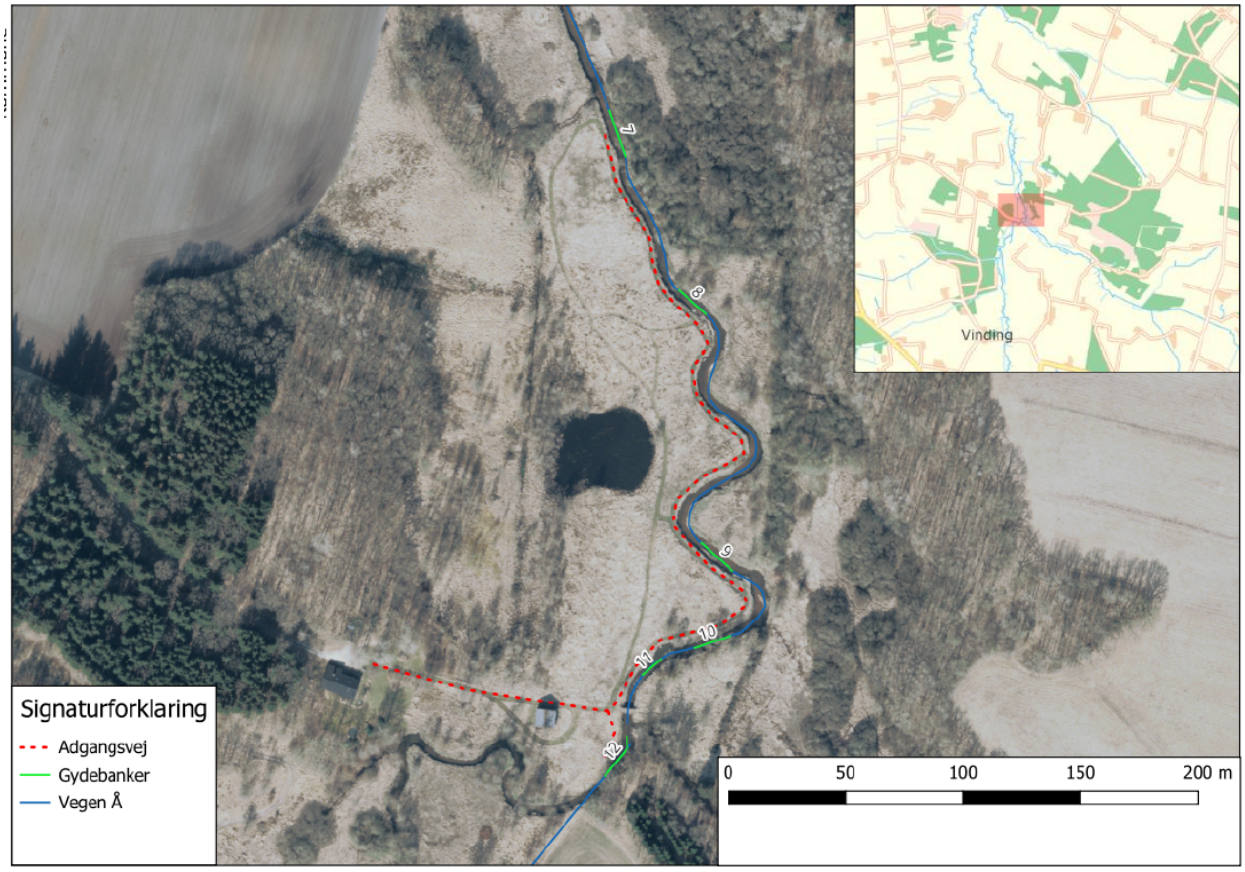

Oversigtskort 2. Projektområde gydebanke 7-12.

Tilladelse til restaurering af vandløb

Tilladelsen til vandløbsrestaurering af Vegen Å meddeles efter Vandløbsloven[1] på følgende vilkår:

- Anlægsarbejdet skal udføres i overensstemmelse med projektbeskrivelsen,
- Projektet må ikke medføre ændringer i afvandingsforhold uden for de beskrevne delstrækninger.
- Anlægsarbejdet må ikke medføre væsentlig transport af sand, mudder mm. videre til den nedstrøms del af vandløbet. Projektejer må udføre midlertidige foranstaltninger som f.eks. etablering af sandfang for at forhindre væsentlig materialetransport. Projektejer skal i så fald reetablere eksisterende forhold inden projektafslutning.
- Dræn og rørudløb må ikke dækkes med grus.
- Projektejer må i en 3-årig periode efter projektafslutning, foretage tilpasninger på projektstrækningen for at overholde projektbeskrivelsen. I denne periode må der tilføres op til 20 % af den oprindeligt anvendte mængde grus og sten.
- Der skal indhentes LER-oplysninger forinden gravearbejdet i vandløbet.
- Vandløbsmyndigheden skal underrettes, når arbejdet påbegyndes og når det afsluttes.
- Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år fra datoen for meddelelse af tilladelsen.

Dispensation fra naturbeskyttelseslovens §3

[1] Afgørelsen er meddelt i henhold til § 37 i *Bekendtgørelse nr. 1217 af 25. november 2019 om lov om vandløb* (Vandløbsloven) og § 25 i *Bekendtgørelse nr. 834 af 27. juni 2016 om vandløbsregulering og -restaurering m.v.*

Der meddeles hermed dispensation fra § 3 i Naturbeskyttelsesloven[2] jf. § 65, stk. 2 til vandløbsrestaurering i Vegen Å samt opgravning af rævehale spiræa. Vegen Å og de omkringliggende arealer er beskyttet efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven. Dispensationen gives på følgende vilkår:

- At projektet udføres i perioden 1. september - 1. marts.
- Anlægsarbejdet og herunder kørslen med maskiner skal udføres i overensstemmelse med projektbeskrivelsen.
- Vandløbsbrinken i projektområdet skal umiddelbart forinden anlægsprojektet undersøges for eventuel tilstedeværelse af aktiv odderhule med unger. Er der odderhule med unger skal projektets igangsættelse afvente, at ungerne har forladt hulen.
- At der, ved kørsel i beskyttet natur, benyttes køreplader eller det på anden måde sikres, at der ikke efterlades varige kørespor (dybere end 10 cm).
- At arbejdet udføres på en sådan måde, at udvaskning af sand og jord til vandløbet minimeres,
- At gravearbejde i forbindelse med fjernelse af rævehale spiræa på § 3 beskyttede områder sker så skånsomt som muligt.
- Bortgravet rævehale spiræa skal bortskaffes på en måde, så det sikres, at arten ikke spredes til andre arealer.
- Eventuel overskudsjord spredes uden for naturbeskyttede arealer efter aftale med lodsejer.
- At depoter, arbejdspladser mv. så vidt muligt ikke lægges i § 3 beskyttet natur.
- Hvis det viser sig nødvendigt at placere et depot i § 3 beskyttet natur, skal det ske på køreplader for at sikre, at stort set alt grus kan fjernes fra området.

Afgørelsen om dispensation bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år fra datoen for meddelelse af afgørelsen.

Dispensationen må ikke udnyttes før klagefristens udløb - se nærmere i afsnittet om klagevejledningen nedenfor. Hvis der bliver klaget over afgørelsen, kan dispensationen ikke udnyttes, før klagesagen er færdigbehandlet, med mindre Miljø- og Fødevareklagenævnet konkret bestemmer det.

VVM-afgørelse (afgørelse om ikke VVM-pligt)
Der er foretaget en screening af vandløbsprojektet efter VVM-bekendtgørelsen[3]. Herning Kommune vurderer, at restaurering af Vegen Å ikke er af et sådant omfang, at projektet er omfattet af VVM-pligt (Vurdering af Virkning på Miljøet).

Projektet kan potentielt i mindre omfang påvirke bilag IV-arter og Natura 2000 områder. Påvirkningen er dog vurderet til ikke at være væsentlig.

Udlægning af gydebanker vil medføre lokale påvirkninger af vandspejlet. Vandstandsstigningerne vurderes til at være så lokale, at de ikke vil påvirke afvandingen uden for projektområdet.

Det vurderes at projektet samlet vil have en positiv effekt på flora og fauna i projektområdet

[2] Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse. LBK nr. 927 af 28. juni 2024
[3] Afgørelsen er meddelt i henhold til § 21-22 i *Bekendtgørelse nr.4 af 3. januar 2023 af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)*

Afgørelsen er truffet på baggrund af ovenstående vurdering og begrundes med at miljøpåvirkningens omfang ikke er af en sådan karakter og/eller grad, at aktiviteterne må antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet.

Myndighedsinhabilitetsvurdering – sikring imod interessekonflikt og myndighedsinhabilitet

Alle kommuner er som myndighed underlagt regler om inhabilitet. Habilitetsreglerne har to formål:
1 - undgå en reel risiko for, at afgørelsen i den konkrete sag påvirkes af uvedkommende hensyn.
2 - undgå, at der hos parterne eller omverdenen opstår mistillid til neutraliteten og objektiviteten hos kommunen, som myndighed i sagen.
Herning Kommune har forholdt sig til myndighedsinhabilitet, hvilket er beskrevet på Bilag 1.

Baggrund for afgørelse

Herning Kommunes vandløbsprojektgruppe har den 09-06-2026 ansøgt Herning Kommunes vandløbsmyndighed samt naturmyndighed om tilladelse og dispensation til restaurering af vandløbet Vegen Å og opgravning af forekomsterne af rævehale spiræa i området.

Formålet med restaureringsprojektet er at forbedre gyde- og opvækstforhold for fisk i vandløbet.

Projektbeskrivelse

Projektet omhandler udlægning/supplering af i alt 12 gydebanker. Gydebankerne skal forbedre gyde- og opvækstforholdene for vandløbets fisk og på den måde sikre, at vandløbet opnår god økologisk tilstand. Gydebankernes placering, dimensionering samt faldforhold er projekteret i dialog med DTU Aqua.

Gydebankerne lægges i vandløbets fulde bredde og med en længde på mellem 12-20 m og med en gennemsnitlig gruslagstykkelse på ca. 35 cm. Dette gøres for at sikre holdbarheden af gydebankerne. Enkelte gydebanker har dog et tyndere lag grus, da der er tale om supplering af eksisterende gydebanker.

Gydebankerne etableres i henhold til DTU Aquas vejledning, i grus i blandingen 75 % nøddesten (16-32 mm), 25 % Singels + håndsten (33-64 mm). Gruset bliver bakkemateriale uden knust flint og skarpe kanter.

Gydebanke beregner (målt i scalgo)

Gydebanke nr.	Gydebanke længde (m	Gydebanke bredde (m	Grustykkelse snit (m	Gus (m3)	Fald ved gydebanke	Ønsket fald	Stuvning på forkant	Stuvningszone
	Meter	Meter	Meter	m3	Promille	Promille	cm	m
1	20	3,5	0,35	24,5	3,3	5	10	30,3
2	20	4,5	0,35	31,5	3	5	10	33,3
3	13	5	0,35	22,75	1	5	6,5	65,0
4	20	5	0,35	35	1,6	5	10	62,5
5	20	5,5	0,35	38,5	2,2	5	10	45,5
6	20	5	0,35	35	1,6	5	10	62,5
7	20	5	0,35	35	2,5	5	10	40,0
8	20	4,5	0,35	31,5	4	5	10	25,0
9	20	5,3	0,3	31,8	2,2	5	10	45,5
10	20	5,2	0,2	20,8	2	5	10	50,0
11	12	4,5	0,45	24,3	10	5	6	6,0
12	18	6,5	0,35	40,95	3	5	9	30,0

Tabel 1: Oversigt over dimensionerne på de projekterede gydebanker samt deres beregnede stuvningszoner

Gydebankernes placering kan ses på de vedlagte oversigtskort.

I forbindelse med udlægningen af gydebankerne ønskes det desuden at bortgrave den invasive art rævehale spiræa på vandløbsbrinken samt ved et lille vandhul for at tilgodese de hjemmehørende arter i området.
Opgravede planter vil blive bortskaffet, så det sikres at plantematerialet ikke fører til en spredning af arten.

Forudgående høringsperiode og indhentning af udtalelser
Projektet har været sendt til udtalelse hos berørte myndigheder og klageberettigede organisationer og forelagt for offentligheden på kommunens hjemmeside i 8 uger jf. Vandløbslovens[4] regler om restaurering i perioden 1 september- 27 oktober 2026.

Samtlige berørte lodsejere og klageberettigede organisationer er blevet orienteret pr. mail og brev.

Der er indkommet bemærkninger til projektet fra en lodsejer samt fiskeristyrelsen/DTU Aqua.

Lodsejeren er positiv over for projektet men gør opmærksom på at det kan være mudret på arealerne i perioden for gennemførelsen. Dette tages der højde for i forbindelse med gennemførelsen.

Fiskeristyrelsen/DTU Aqua anbefaler projektet.

Miljømæssig vurdering

Vegen Å
Vandløbet har på projektstrækningen generelt en god fysisk variation. Der er sving, variation i dybdeforholdene samt stedvis en god plantesammensætning, dog er vandløbet meget præget af sandvandring, hvilket medfører, at det naturlige grus på bunden dækkes med sand.

Vegen Å er en del af Storåsystemet, åen løber til Storå nedstrøms Holstebro vandkraftsø.

[4] *Bekendtgørelse nr. 834 af 27. juni 2016 om vandløbsregulering og restaurering m.v.*

Projektet ligger i okkerklasse 3 og 1 med henholdsvis lav og stor risiko for udvaskning af okker. Herning Kommune vurderer, at projektet ikke vil medføre en øget okkerudledning, da der ikke foretages dræning eller anden aktivitet, der vil kunne give okkerudledning.

Projektets formål er at forbedre de fysiske forhold i projektområdet. Udlægning af gydegrus og sten vil gavne fiskene i vandløbet ved at give væsentlig forbedrede gyde- og opvækstforhold.

Gydebankernes udformning følger DTU-Aquas anvisninger og tilpasses, så der opnås optimale vanddybder og strømhastigheder til gydning for ørred, laks, lampretter og stallinger mm.

Gruset vil samtidig også give varierede strømforhold i vandløbet, som er med til at skabe forskellige biotoper og forbedre leveforhold for nogle smådyrsarter og planter, som er afhængige af faste bundsubstrater.

Projektet gennemføres i efteråret/vinteren 2026/2027 således projektet gennemføres uden for paddernes yngletid. Det vurderes at projektet vil kunne gennemføres efter fiskenes gydeperiode er begyndt uden at det vil have en negativ påvirkning på gydesuccesen, da gydeforholdene på strækningen på nuværende tidspunkt er af ringe kvalitet, og da arbejdets udførsel vil være begrænset til de lyse timer og der således vil være ro det meste af døgnet.

Afvandingsmæssige forhold
Med projektet skal der tages hensyn til de afvandingsmæssige interesser, der findes i området.

Projekttiltag og virkemidler er udvalgt og tilpasset i samarbejde med lodsejerne, så der i videst muligt omfang tages hensyn til afvandingsinteresser langs vandløbet.

Gydebanker
Udlægning af gydebanker vil medføre lokale vandspejlshævninger ved gydebankerne og en opstuvningszone opstrøms gydebankerne. Beregnet stuvningszone for de enkelte gydebanker fremgår af tabel 1.

Vandstandsstigningerne opstrøms gydebankerne kan øges, når de tages i brug, hvis fiskene laver meget store gydegravninger. Under fiskenes gydning graver de først et hul i gruset med halen. Herefter lægges æggene i fordybningen, hvorefter der viftes grus hen over æggene, og ved denne proces vil fiskene flytte rundt på gruset.

§ 3 beskyttet natur og andre beskyttede områder ifølge Naturbeskyttelsesloven
Projektet ligger uden for beskyttelseslinje for sø, strand, fortidsminde samt skov- og kirkebyggelinje. Det er derfor kommunes vurdering, at projektet ikke er i modstrid med de hensyn, der skal tages i forhold til ovennævnte beskyttede områder. På de aktuelle strækninger af Vegen Å afkaster åen å-beskyttelseslinje. Udlægning af gydegrus er ikke i modstrid med beskyttelsesbestemmelser vedrørende å-beskyttelseslinjen. Bortgravning af forekomsterne af rævehale spiræa er af så begrænset omfang, at det vurderes at være så bagatelagtigt og perifert i forhold til beskyttelsesbestemmelserne vedrørende å-beskyttelseslinjen. Projektet kræver derfor ikke dispensation fra å-beskyttelseslinjen.

Vegen Å er et beskyttet vandløb i henhold til Naturbeskyttelseslovens § 3.

Projektområdet ligger i tilknytning til flere naturtyper som er beskyttet i henhold til Naturbeskyttelseslovens § 3 (se nedenstående kort).

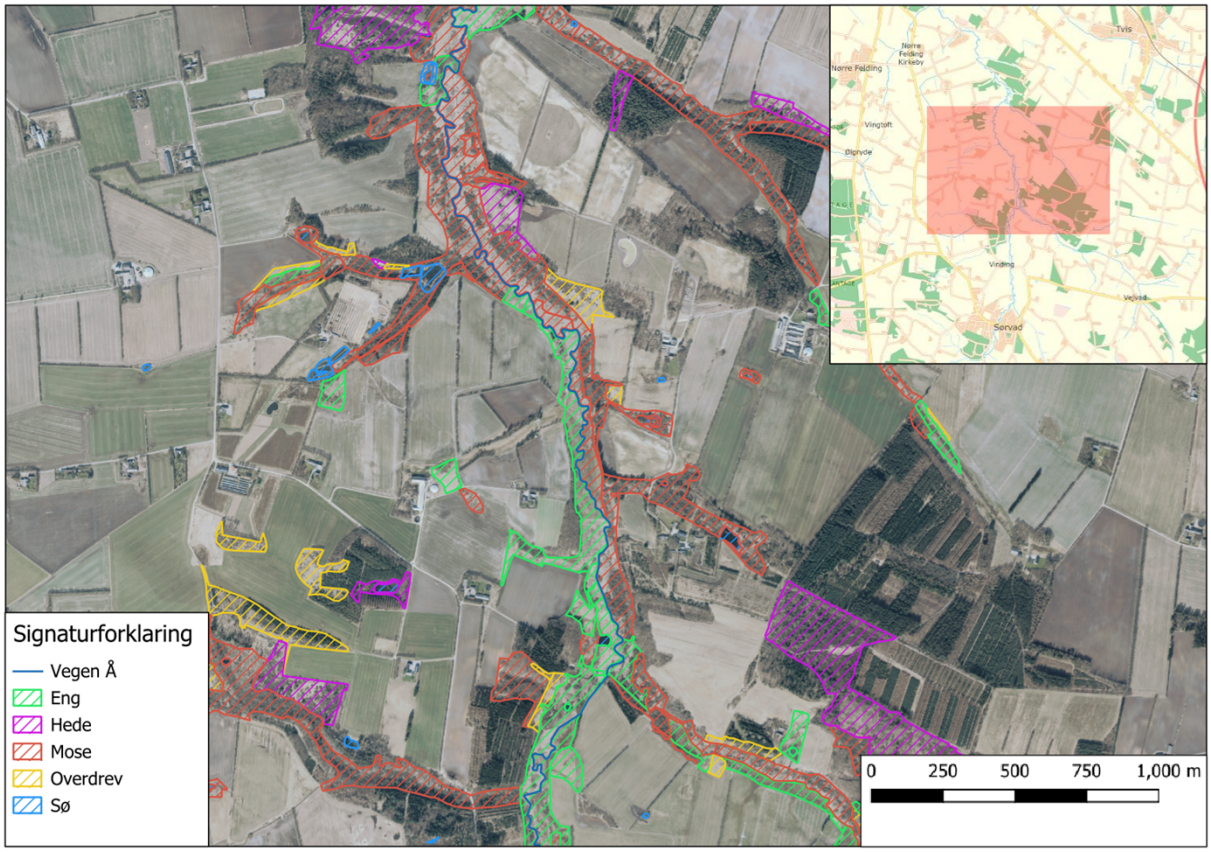

Oversigtskort 2. Beskyttede naturtyper og vandløb jf. Naturbeskyttelsesloven § 3

§ 3-beskyttet vandløb

Projektet vurderes at medvirke positivt til at forbedre gyde- og opvækstforholdene for fisk i vandløbene og er derfor med til at opnå god økologisk tilstand for fisk. Der udsættes ikke længere ørred og laks i Storåsystemet. Udlægning af gydebanker vil forbedre fiskenes gydemuligheder og leveforhold i vandløbet. Sten og grus vil samtidig forbedre forholdene for smådyr og planter i vandløbet, som dermed giver mere føde og flere skjul til fisk.
Det er Herning Kommunes vurdering, at projektet vil forbedre de fysiske forhold i Vegen Å, uden væsentlige negative konsekvenser.

§ 3-beskyttet natur omkring vandløbet

Vegen Å samt de umiddelbare omkringliggende arealer er § 3-beskyttet natur. Kørslen i forbindelse med anlægsarbejdet vil derfor ske igennem terrestrisk § 3-beskyttet natur. På nedenstående kort er kørevejene indtegnet som røde stiplet linjer og gydebankerne som grønne streger.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
Signaturforklaring
Adgangsvej
Gydebanker
Vegen Å
0
50

Projektområdet blev besigtiget den 20. august 2026. Vegen Å fremstod med lav vandstand og flere steder som nedskåret. Den omkringliggende natur fremstod uden pleje og på strækningen hvor kørslen skal ske generelt som næringspåvirket og med tør til relativ tør bund. Adgangsvejene er placeres således, at de mest fugtige og våde områder undgås og der køres uden om særlige værdifulde områder. Enkelte steder langs åen findes mindre områder med rævehale spiræa, som står inden for kronekanten af vandløbet. Der står tillige rævehale spiræa to steder omkring vandhullet i engen imellem gydebanke 8 og gydebanke 9. Rævehale spiræaerne langs projektområdet ved åen samt omkring vandhullet vil blive gravet op og bortskaffet som en del af nærværende projekt.

Ved vandhullet blev der ved besigtigelsen registreret arter som eng-rørhvene, skovhanekro, hyldebladet baldrian, rørgræs, stor nælde, almindelig mjødurt, kær-snerre, vandmynte, næbstar og dyndpadderok.

Langs gydebankerne findes generelt arter som bl.a. lådden dueurt, almindelig mjødurt, rørgræs, skov-hanekro, kulsukker sp., hyldebladet baldrian, mosebunke, lysesiv, burre-snerre, stor nælde dueurt sp., pil. sp., kærtidsel, kær-galtentand og agertidsel.

Ved kørevejen til gydebanke 1 blev der bl.a. registreret: stor nælde, agertidsel, skovhanekro, eng-rævehale, fløjlsgræs, burre-snerre, kulsukker sp., rørgræs, almindelig hundegræs, vild kørvel, mosebunke, kvik, korsknap og gul fladbælg.

Ved kørevejen til gydebanke 2 og 3 blev der bl.a. registreret: almindelig hvene, lysesiv, torskemund, almindelig hundegræs, almindelig syre, skov-hanekro og krybende hestegræs.

Ved kørevejen til gydebanke 4 blev der bl.a. registreret: almindelig mjødurt, hyldebladet baldrian, bidende ranunkel, lysesiv, rød svingel, rørgræs, dueurt sp., mosebunke, lådden dueurt, agertidsel, kulsukker sp. og kærtidsel.

Kørevejen til gydebanke 5 og 6 er igennem en fugtig kultureng, som slås uden opsamling. Der blev bl.a. registreret følgende arter: mosebunke, fløjlsgræs, lav ranunkel, bidende ranunkel, rajgræs, stor nælde, skræppe sp., hvidkløver, almindelig hundegræs, knæbøjet rævehale, manna sødgræs, kryb-hvene og dueurt sp.

Kørslen til gydebanke 7-11 sker af en eksisterende slået sti langs vandløbet. Der blev ved besigtigelsen bl.a. registreret: rørgræs, eng-hvene, korsknap, almindelig mjødurt, almindelig hundegræs, skov-hanekro, stor nælde, musevikke, mosebunke, fløjlsgræs og almindelig kvik.

Ved gydebanke 12 blev der bl.a. registreret: almindelig hundegræs, tveskægget ærenpris, almindelig hvene, gul fladbælg, græsbladet fladstjerne, sandstar, agertidsel, almindelig kvik, prikbladet perikon og almindelig mjødurt.

Ved udlægning af gydebanker vil der opstå en lokal vandspejlshævning omkring hver enkelt gydebanke. Udlægningen af gydebankerne i projektet vil medføre vandspejlhævninger af varierende størrelse som ligger imellem 6,5-10 cm ved bankernes opstrøms ende. Vandspejlshævningerne aftager i opstrøms retning og det forventes, at gydebankernes opstuvning er aftaget omkring 6-65 m opstrøms for de enkelte gydebanker.

Det er kommunens vurdering, at etablering af gydebanker vil forbedre fiskenes gydemuligheder og vil skabe bedre leveforhold i bækken. Sten og grus vil også forbedre forholdene for smådyr og planter i bækken.
Hævning af vandstanden i bækken vil være til gavn for de omkransende § 3-beskyttet naturområder, som bl.a. bæger præg af unaturlig hydrologi.
Rævehale spiræa er en trussel mod områdets naturligt hjemmehørende arter og opgravning og fjernelse af rævehale spiræa vil derfor være til gavn de naturligt hjemmehørende arter i området.
Der er stillet vilkår om, at der skal bruges køreplader, hvis kørslen ikke kan ske uden det medfører tydelige kørespor. Der er også stillet vilkår om perioden for projektets udførelse. Projektet vurderes derfor ikke at påvirke områdets padder eller ynglende fugle væsentligt negativt eller lave strukturskader i jorden som følge af kørslen med maskiner.

I Herning Kommunes Naturpolitik er der defineret en række ansvarsarter, som er plante- og dyrearter, som Herning Kommune har et særligt ansvar for. Der er kendt forekomst af odder og bæver i projektområdet.
Projektet foretages i dagtimerne og både bæver og odder er fortrinsvise nataktive dyr. Der er stillet vilkår om, at vandløbsbrinken umiddelbart forinden igangsætning af anlægsprojektet skal undersøges for tilstedeværelse af aktive odderhule med unger. Eventuel forekomst af odderhule med unger vil betyde, at projektet skal afvente, at ungerne er så store, at de har forladt hulen. Projektet vurderes derved ikke at medføre en negativ påvirkning af eventuelle odder i projektområdet. Bæver vurderes ikke at have bo ved projektområdet og vil derfor ikke blive påvirket negativt af projektet.
Området anvendes med stor sandsynlighed af flere forskellige arter af flagermus som fødesøgningsområde og muligvis som yngle-/rastested. Der vil ikke blive fældet flagermusegnede træer og projektet påvirker ikke værdien af området som fødesøgningsområde for flagermus.

Projektområdet indgår i Grønt Danmarkskort som Økologisk forbindelse og en del af området indgår desuden som Natur med særlig naturbeskyttelsesinteresser. I de økologiske forbindelser skal spredningsmulighederne for de vilde dyr og planter søges bevaret og/eller styrket og kvaliteten af områderne forbedret. I områder udpeget som Natur med særlig naturbeskyttelsesinteresser skal områdernes særlige naturværdier beskyttes, forbedres og videreudvikles. Levesteder for ansvarsarter skal så vidt muligt sikres, så levedygtige bestande af de pågældende arter opretholdes eller udvides. Det vurderes, at ansøgte projekt er i fuld overensstemmelse med tankerne bag udpegningerne i Grønt Danmarkskort i det konkrete område.

De beskyttede naturtyper har alle deres særlige karaktertræk og bør ud fra en naturbeskyttelsesmæssig synsvinkel normalt bevares i videst muligt omfang. Reglerne i naturbeskyttelsesloven er ét udtryk for en generel samfundsmæssig interesse i, at de beskyttede naturtyper opretholdes og ikke løbende forringes. Nærværende projekt vil forbedre de fysiske forhold i åen betydeligt, hvilket vil være til gavn for fisk, smådyr og vandplanter mv. i åen samt områdets dyreliv, som er tilknyttet åen.
Der er tale om § 3-beskyttet natur med trivielle og almindelige §3-arter, som berøres i begrænset omfang af projektet. Projektet vurderes at vil medføre en kortvarig negativ påvirke af den omkringliggende §3-beskyttet natur, som bliver berørt af anlægsprojektet og opgravning af den uønskede art rævehale spiræa. Projektet vurderes dog ikke at medføre en negativ forrykning i tilstanden af områderne men forventes på sigt, at kunne påvirke naturværdien i områderne positivt.

Kommunen vurderer, at der er tale om et særligt tilfælde, der kan begrunde § 3-dispensation samt at afgørelsen om dispensation ikke vil skabe en uheldig præcedens. Kommunen med-

deler på baggrund af ovenstående dispensation fra § 3 til det ansøgte projekt. Projektet vurderes samlet set at medføre en positiv påvirkning på den biologiske mangfoldighed i området.

Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder)
Projektområdet ligger ikke i umiddelbar tilknytning til internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder) dvs. habitatområder, fuglebeskyttelsesområder eller Ramsarområder.

Nærmeste Natura 2000-område er habitatområde Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø (N64), der ligger 5,5 km syd for projektområdet. Vegen Å modtager vand fra Vognstrup Bæk, der udspringer i habitatområdet.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 57		
Naturtyper:	Visse-indlandsklit (2310)	Revling-indlandsklit (2320)
	Græs-indlandsklit (2330)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Våd hede (4010)	Tør hede (4030)
	Enekrat (5130)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Hængesæk (7140)
	Tørvelavning (7150)	Kildevæld* (7220)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor med kristtorn (9120)
	Ege-blandskov (9160)	Stilkege-krat (9190)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Bæklampret (1096)	Laks (1106)
	Stor vandsalamander (1166)	Odder (1355)

Tabel 2 Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området[5]
* Angiver prioriterede naturtyper.

Vurdering af mulig påvirkning af habitatområdets naturtyper
Herning Kommune har vurderet, om projektet kan medføre en væsentlig påvirkning af de udpegede naturtyper i det nærliggende habitatområde H57.

Vegen Å modtager vand fra Vognstrup Bæk, der udspringer i habitatområdet. Men projektområdet ligger uden for habitatområdet. Da de planlagte vandspejlsændringer kun påvirker lokalt, og da der ikke udledes stoffer i forbindelse med projektet, vurderer Herning Kommune, at projektet ikke vil medføre nogen påvirkning af de udpegede naturtyper i H57.

Fordi projektet ikke medfører ændringer i vandløbenes kemiske eller fysiske egenskaber (bort set fra lokale ændringer i vandstanden ved udlæg af gydegrus), kan projektet udelukkes at have en væsentlig negativ påvirkning af slutrecipienten, Nissum Fjord, N65.

[5] Miljøstyrelsen 2023. Natura 2000-plan 2022-27. Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø, Idom Å og Ormstrup Hede. Miljøministeriet. Rapport (mst.dk)

Vurdering af mulig påvirkning af arter tilknyttet habitatområdet samt bilag IV arter
Bilag IV i EU's habitatdirektiv indeholder en liste over udvalgte dyre- og plantearter, som Danmark er forpligtiget til at beskytte, både inden for og uden for Natura 2000-områderne.

Herning Kommune har vurderet om projektet kan medføre en væsentlig påvirkning af bevaringsstatus for de arter, som er på udpegningsgrundlaget i det nærliggende habitatområde H57, samt de bilag IV arter som potentielt kan forekomme i eller nær projektområdet, hvis der findes egnede habitater.

Vurderingen er foretage på baggrund af oplysninger i Faglig rapport nr. 635 fra Danmarks Miljøundersøgelser[6], Faglig rapport nr. 520 fra Nationalt Center for Miljø og Energi[7], Videnskabelig rapport nr. 603 fra DCE[8]

Art	H57	DMU635	DCE603	DCE520	Arter.dk
Bæver				X	X
Spidssnudet frø		X			X
Bæklampret	X				
Laks	X				
Stor vandsalamander	X				
Odder	X	X	X		X

Tabel 3: Oversigt over arter på udpegningsgrundlaget for H57, samt Bilag IV arter der har udbredelsesområde eller er registreret i projektområdet.

Laks
Laksen gyder i perioden oktober-februar afhængigt af vandtemperaturen. Vegen Å er et af Storåens vigtigste gyde- og opvækstområder for laks grundet dens beskaffenhed og placering nedstrøms vandkraftsøen i Holstebro. Udlægningen og suppleringen af gydebanker vil forbedre gyde- og opvækstområderne for laksene i vandløbet.

Bæk- og flodlampret
Der er tidligere registreret bæklampret, flod- og havlampret i Storå. Lampretlaverne lever nedgravet i fint aflejret sediment, hvorefter de som voksne søger til gydebanker for at reproducere.
Vegen Å indeholder områder med gode substratforhold for lampretter.
Under etableringen skal der arbejdes i vandløbet, hvilket kan medføre en forstyrrelse og omlejring af vandløbsbunden, som kan medføre drift af lampretlarver nedstrøms. Da der vil være egnede levesteder nedstrøms, vurderes det, at projektet ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af bestanden af lampretter. Tværtimod vil projektet skabe bedre og flere gydeområder for lampretter.

Spidssnudet frø
Spidssnudet frø er registreret i nærheden af projektområdet. Arten har ingen yngle- og rasteområder langs strømmende vand, men kan potentielt påvirkes ved kørsel på naturarealer

[6] Søgaard, B. & Asferg, T. (red.) 2007: Håndbog om arter på habitatdirektivets bilag IV – til brug i administration og planlægning. Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet. – Faglig rapport fra DMU nr. 635 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV - til brug i administration og planlægning

[7] Christian Kjær (Red.), Lars Christian Adrados, Mikkel Boel, Lars Briggs, Per Klit Christensen, Niels Damm, John Frisenvænge, Kåre Fog, Rikke Reisner Hansen, Martin Hesselsøe, Rasmus Mohr Mortensen, Peer Ravn, Sabine Stosiek, Morten Strandberg, Ole Roland Therkildsen, Peter Wiberg-Larsen. 2023. Opdatering af: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets Bilag IV. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 271 s. - Videnskabelig rapport nr. 520

[8] Morten Elmeros, Esben Terp Fjederholt, Julie Dahl Møller, Hans J. Baagøe, Jesper Bladt og Christian Kjær 2024. Opdatering af: Håndbog om dyrearter på Habitatdirektivets Bilag IV. Del 2 – Odder og flagermus. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 185 s. - Videnskabelig rapport nr. 603

frem og tilbage til vandløbet. Da al kørsel foretages uden for frøernes yngletid, vurderes det, at arbejdet ikke vil påvirke spidssnudet frø.
Projektet vil derfor ikke påvirke bestanden af spidssnudet frø eller områdets økologiske funktionalitet for spidssnudet frø.

Odder og Bæver
Der er registreret odder og bæver ved Vegen Å. Odderen og bæveren er begge nataktive og opholder sig om dagen i en hule i brinken, under trærødder eller buske o.l. Projektet udføres i dagtimerne og maksimalt 2-3 dage i hvert område, og er dermed kun en midlertidig forstyrrelse, som vurderes ikke at medføre en negativ påvirkning af odder eller bæver. Efter gennemførsel vil projektet øge fødegrundlaget og fourageringsmulighederne for odderen.

Stor vandsalamander
Arten har ingen yngle- og rasteområder langs strømmende vand, men kan potentielt påvirkes ved kørsel på naturarealer frem og tilbage til vandløbet. Da projektet gennemføres uden for vandsalamanderens yngletid, vurderes det, at projektet ikke vil påvirke vandsalamanderen negativt.
Projektet vil derfor ikke påvirke bestanden af vandsalamander eller områdets økologiske funktionalitet for stor vandsalamander.

Konklusion
Projektet vil ikke medføre en væsentlig påvirkning af habitatnaturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for habitatområderne H57, eller bevaringsmålsætninger for disse.
For de bilag IV-arter, som potentielt kan træffes nær projektområdet, vurderes det, at områdets økologiske funktionalitet vil kunne opretholdes, og dermed indebærer projektet ikke en beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- og rasteområder for disse arter i deres naturlige udbredelsesområder.

Er der spørgsmål til denne afgørelse, kan henvendelse rettes til Dagmar Bjerre på tlf. 20971428 eller mail ngodb@herning.dk.

Med venlig hilsen

Dagmar Bjerre
Biolog

Bilag:
Klagevejledning
Myndighedsinhabilitetsvurdering
VVM-screeningsskema

Kopi til:
Lodsejere
Fiskeriinspektorat Vest, inspektoratvest@fiskeristyrelsen.dk
Danmarks Naturfredningsforening Afdeling Herning, dnherning-sager@dn.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk, vestjylland@sportsfiskerforbundet.dk
Friluftsrådet, midtvestjylland@friluftsraadet.dk
Dansk Ornitologisk Forening (DOF), natur@dof.dk
Dansk Ornitologisk Forening, Vestjylland v./ Lars Holm Hansen, herning@dof.dk
Museum Midtjylland, att. Martin Winter Olesen, mwo@museummidtjylland.dk
Museum Midtjylland, museummidtjylland@museummidtjylland.dk
Kystinspektoratet, kdi@kyst.dk
Kano- og kajakforbundet, miljo@kano-kajak.dk
Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, mail@sgav.dk

Klagevejledning

Afgørelse om restaurering af vandløb
Efter Vandløbsloven[9] kan kommunens afgørelse om restaurering af vandløb påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klageberettigede efter Vandløbsloven er:

- den, afgørelsen er rettet til,
- enhver, der må antages at have væsentlig individuel interesse i sagens udfald,
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
- klageberettigede organisationer.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Naturbeskyttelsesloven
Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klageberettigede er, jf. Naturbeskyttelsesloven § 86:

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelses af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. §88 stk. 1 i Naturbeskyttelsesloven.

VVM-afgørelse
Efter VVM-bekendtgørelsen[10] kan kommunens VVM-afgørelse alene påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet for så vidt angår retlige spørgsmål.

Det vil sige, at man f.eks. kan klage, hvis man ikke mener, at kommunalbestyrelsen har haft hjemmel til at træffe afgørelsen. Man kan derimod ikke klage over, at kommunalbestyrelsen efter Deres opfattelse burde have truffet en anden afgørelse.

Afgørelsen kan påklages af enhver med retlig interesse i sagens udfald, herunder en nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker samt en række landsdækkende foreninger og organisationer.

Efter VVM-bekendtgørelsen[11] kan afgørelsen prøves ved domstolene. Sag skal anlægges inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort.

---

[9] *Bekendtgørelse nr. 1217 25.november 2019 om lov om vandløb* (Vandløbsloven) § 80, § 84 stk. 1, nr. 1-3 og stk. 4
[10] *Bekendtgørelse nr.4 af 3. januar 2023 af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) § 49*

[11] *Bekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023 af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) § 54*

Offentliggørelse og klagefrist
Tilladelsen efter Vandløbsloven, samt VVM-afgørelsen offentliggøres den 30. oktober 2026 på Herning Kommunes hjemmeside www.herning.dk under ”Offentliggørelser”

Derudover vil en række interessenter blive orienteret direkte om afgørelserne jf. nedenstående liste over klageberettigede.

Fristen for at klage over afgørelserne til Miljø- og Fødevareklagenævnet er 4 uger fra offentliggørelsen på Herning Kommunes hjemmeside, dvs. senest den 27. november 2026.

Klagen skal sendes digitalt til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Hvis du vil indgive en klage som borger, skal du klage via www.borger.dk og som virksomhed via www.virk.dk. Du skal logge ind med MitID.

Når du er logget ind, kan du søge på klagenævnet, hvor du bliver guidet igennem klageprocessen. Det koster et gebyr at få behandlet en klage hos Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Bilag 1 - Myndighedsinhabilitetsvurdering – sikring imod interessekonflikt og myndighedsinhabilitet
Alle kommuner er som myndighed underlagt regler om inhabilitet. Habilitetsreglerne har to formål:
1 - undgå en reel risiko for, at afgørelsen i den konkrete sag påvirkes af uvedkommende hensyn.
2 - undgå, at der hos parterne eller omverdenen opstår mistillid til neutraliteten og objektiviteten hos kommunen, som myndighed i sagen.
Det er helt normalt og uundgåeligt, at kommuner i Danmark ansøger andre enheder indenfor samme kommune om tilladelse, dispensation eller lignende til forskellige projekter. Baggrunden er, at kommunerne i en række tilfælde fungerer som planlægger, projektansvarlig og/eller driftsansvarlig samt som myndighed.
Vandløbsprojekt gruppen under afdelingen Natur og Grønne Områder i Herning Kommune har søgt Vandløbsmyndigheds gruppen under afdelingen Miljø og Klima i Herning Kommune om tilladelse og §3-dispensation til projektet som nærværende afgørelse vedrører.
Håndteringen af den konkrete sag er opdelt i et planlægningsforløb/projektejerforløb og i et myndighedsforløb. De to forløb har været afskilt i forskellige afdelinger og med forskellige chefer. Herning Kommune har med disse forhold sikret en passende adskillelse mellem de to uforenelige funktioner, som kommunen varetager i den konkrete sag.